

2023

**FORLEX
LEGAL
UPDATE
Č. 5**

**ZÁŘÍ - ŘÍJEN
SEPTEMBER - OCTOBER**

ÚVOD

INTRODUCTION

Vážení klienti,

obracíme se na Vás s pátým letošním přehledem těch nejzajímavějších změn v právních předpisech a rozhodovací praxi českých soudů.

Dear clients,

We are turning to you with this year's fifth overview of the most interesting changes in the legislation and decision-making practice of the Czech courts.

Váš tým FORLEX, advokátní kancelář /
Your team FORLEX, attorneys-at-law

OBSAH CONTENT

01 ZÁKON O OCHRANĚ OZNAMOVATELŮ (WHISTLEBLOWING) - 4. ČÁST
WHISTLEBLOWER PROTECTION ACT - PART 4

02 STAVEBNÍ ZÁKON - 4. ČÁST
BUILDING ACT - PART 4

03 NÁHRADA ŠKODY ZA KRIZOVÁ OPATŘENÍ V DOBĚ COVIDU
COMPENSATION FOR EMERGENCY MEASURES IN TIMES OF COVID

04 DIGITALIZACE PRŮKAZŮ A REGISTRŮ
DIGITISATION OF LICENCES AND REGISTERS

05 POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI Z PROVOZU VOZIDLA
VEHICLE LIABILITY INSURANCE

OBSAH CONTENT

06 HROMADNÉ ŽALOBY V ČESKÉM PRÁVNÍ ŘÁDU
CLASS ACTIONS IN THE CZECH LEGAL SYSTEM

07 NOVELA ZÁKONA O SOUDECH A SOUDCÍCH
AMENDMENT TO THE COURTS AND JUDGES ACT

08 ZDANĚNÍ NADNÁRODNÍCH FIREM
TAXATION OF MULTINATIONAL COMPANIES

09 VYBRANÁ DŮLEŽITÁ SOUDNÍ ROZHODNUTÍ
SELECTED IMPORTANT CASE LAW

ZÁKON O OCHRANĚ OZNAMOVATELŮ (WHISTLEBLOWING) 4. ČÁST

WHISTLEBLOWER PROTECTION ACT PART 4

Image by Tima Miroshnichenko from Pexels

V našem pravidelném reportu o whistleblowingu jsme v minulém legal updatu rozebrali funkci příslušné osoby a její základní povinnosti. Na začátek ještě připomínáme, že od 15. 12. 2023 budou povinnosti vyplývající ze zákona platit i pro povinné subjekty s 50 až 249 zaměstnanci a od tohoto data budou mít i tyto subjekty povinnost zavést vnitřní oznamovací systém. Nyní bychom Vám rádi přiblížili další povinnosti, které pro povinné subjekty ze zákona vyplývají.

In our regular report on whistleblowing, in the last legal update we discussed the role of the competent person and their basic duties. As a reminder, as of 15 December 2023, the obligations under the Act will also apply to obligated entities with 50-249 employees and from that date these entities will also be required to implement an internal whistleblowing system. We would now like to give you an overview of the other obligations arising from the Act for obligated entities.

1. Souhlas s nahráváním hovoru:

Podle zákona musíte o ústně podávaném oznámení zajistit zvukovou nahrávku nebo záznam. Zvukovou nahrávku však lze pořídit jen se souhlasem oznamovatele. Před ústně učiněným oznámením je tak vždy nutné se nejprve dotázat oznamovatele, zda s pořízením nahrávky souhlasí. Toto se vztahuje jak na telefonické, tak i osobně učiněné oznámení. Pokud by oznamovatel souhlas neudělil, nemůžete odmítnout podání jeho oznámení (!), o oznámení však musíte učinit jiný písemný záznam a následně musíte oznamovateli umožnit se k němu vyjádřit. Vyjádření oznamovatele následně uvedete k záznamu.

2. Poučení příslušné osoby:

Dle zákona musí povinný subjekt určit příslušnou osobu a sepsat s ní písemný záznam o poučení o jejich právech a povinnostech. Obsahová stránka tohoto záznamu není dle zákona stanovena, nicméně poučení by mělo zřejmě stanovit základní povinnosti příslušné osoby a případně i rozsah jejich kompetencí. V případě kontroly pak za nedodržení této povinnosti může být povinnému subjektu uložena pokuta do výše 400.000 Kč.

3. Vedení evidence a uchovávání oznámení:

Dle §21 ZOCH je příslušná osoba povinna vést evidenci o přijatých oznámeních. Minimální rozsah a náležitosti uváděné v evidenci jsou uvedeny v zákoně. Evidence musí být v elektronické podobě a dále musí být zajištěno, že přístup do evidence má jen příslušná osoba. Zde zákon taktéž nestanoví přesné podmínky, jak lze této ochrany dat docílit, nicméně doporučujeme alespoň minimální formu zabezpečení např. podmíněním přístupu k souboru heslem, které bude znát jen příslušná osoba. Povinnost uchovávat tyto údaje včetně související dokumentace je 5 let ode dne přijetí daného oznámení.

1. Consent to audio recording:

According to the Act, the competent person must provide an audio recording or a transcript of the oral notification. However, an audio recording can only be made with the consent of the whistleblower. Thus, before making an oral report, the competent person must always first ask the whistleblower if he or she consents to the recording. This applies to both telephone and face-to-face notifications. If the whistleblower does not give consent, the competent person cannot refuse to make the notification (!), but the competent person must make a written record of the notification and then allow the whistleblower to make comments on it. The competent person shall then include the whistleblower's statement with the record.

2. Instructing the competent person:

Under the Act, the obligated entity must identify the competent person and make a written record with the competent person advising him or her of the rights and obligations arising out of the function of the competent person. The content of this record is not specified by law, but the instruction should presumably set out the basic duties of the competent person and, where appropriate, the scope of his or her powers. In the event of an inspection, a fine of up to CZK 400,000 may be imposed on the obligated entity for failure to comply with this obligation.

3. Record keeping and retention of notifications:

According to §21 of the CCA, the competent person is required to keep records of the notifications received. The minimum scope and details to be included in the records are specified in the Act. The records must be in electronic form and it must be ensured that only the competent person has access to the records. Here, the law does not set out the exact conditions of how this data protection can be achieved; we recommend at least a minimum form of security, e.g. by conditioning access to the file on a password known only to the competent person. The obligation to keep this data, including the related documentation, is 5 years from the date of receipt of the notification.

STAVEBNÍ ZÁKON

4. ČÁST

V předchozích vydáních FORLEX právních aktualit jsme Vás mimo jiné informovali o (ne)vzniku Nejvyššího stavebního úřadu, změnách u koordinovaných stanovisek či o černých stavbách dle nového stavebního zákona. V tomto vydání právních aktualit FORLEX si přiblížíme problematiku územního plánování.

Územně plánovací dokumentace (od územních plánů a regulačních plánů po dokumentaci na úrovni krajů a celého státu) nově podléhá jednotně upravenému procesu. Současně se u územně plánovací dokumentace vyžaduje její elektronická verze v tzv. jednotném standardu, vč. spolupráce při uveřejňování na národním portále.

Nově se v územně plánovací dokumentaci objeví tzv. zelená infrastruktura, tj. nástroj pro efektivní hospodaření s vodou ve městech. Zelená infrastruktura však není jediným pojmem nového stavebního zákona. Politika architektury a stavební kultury ČR, uliční a stavební čára, stavební proluka apod. jsou dalšími z pojmů, který zásadně ovlivní development dalších let.

Celkově se územní plánování obrací na změnu klimatu, adaptaci sídel, naplňování energetických koncepcí a klimatických cílů a racionální využívání a vymezení vhodných ploch pro výrobu.

BUILDING ACT

PART 4

In previous issues of FORLEX Legal News, we informed you about the (dis)establishment of the Supreme Construction Office, changes in coordinated opinions and illegal constructions under the new Building Act. In this issue of FORLEX Legal News we will take a closer look at the issue of urban planning.

Urban planning documentation (from zoning plans, regulatory plans to documentation at the regional and state level) is now subject to a uniformly regulated process. At the same time, the urban planning documentation is required to be published in an electronic version in a so-called uniform standard, including cooperation in publishing it on the national portal.

Green infrastructure, i.e. a tool for efficient urban water management, will now appear in urban planning documentation. However, green infrastructure is not the only concept in the new Building Act. The policy of architecture and building culture of the Czech Republic, street and building line, building gap, etc. are other concepts that will fundamentally influence development in the coming years.

Overall, urban planning turns to climate change, adaptation of housing estates, meeting energy concepts and climate goals, and rational use and allocation of suitable areas for production.

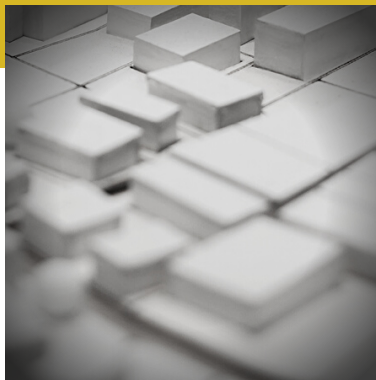
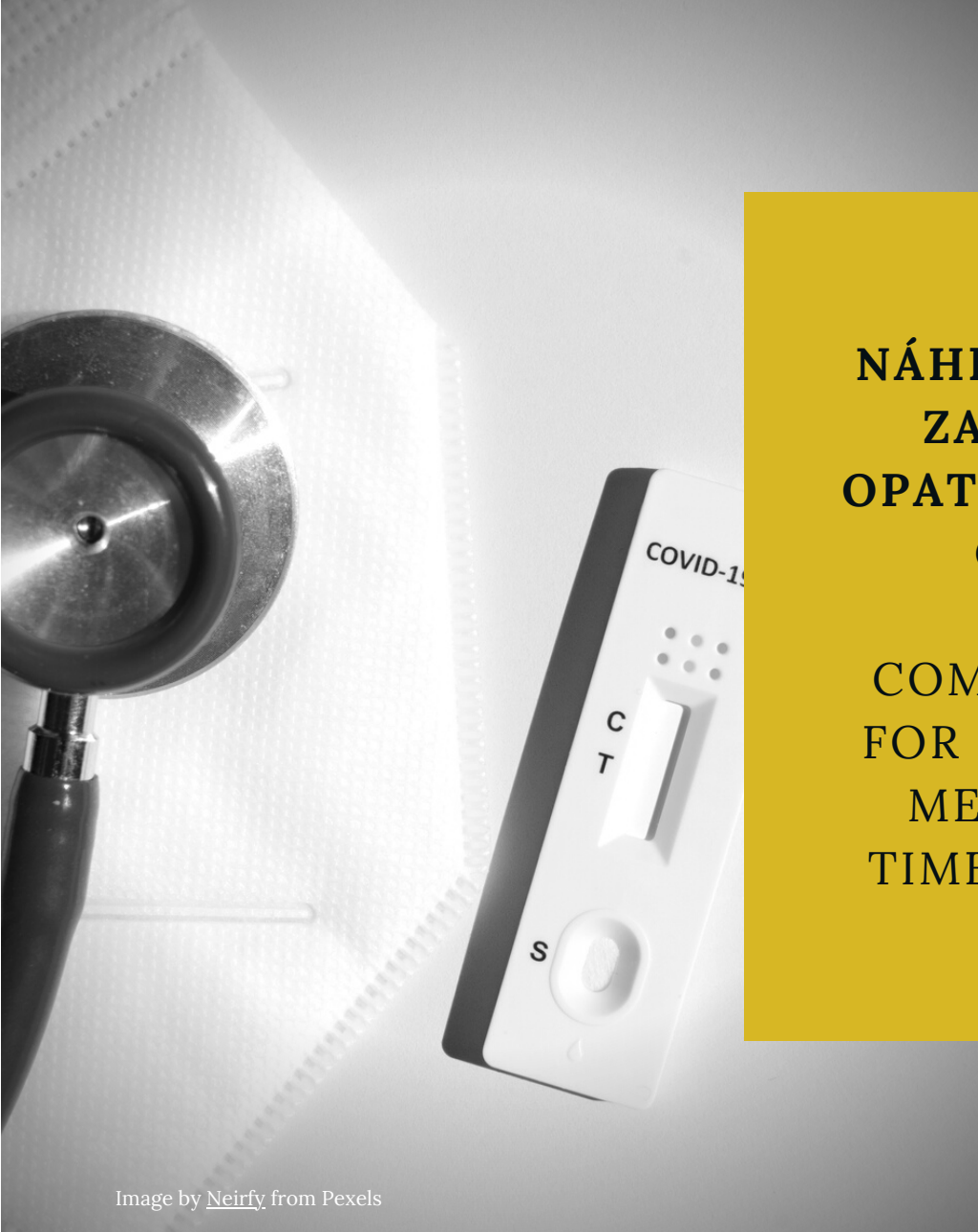

Image by VTT Studio from paexels

NÁHRADA ŠKODY ZA KRIZOVÁ OPATŘENÍ V DOBĚ COVIDU

COMPENSATION FOR EMERGENCY MEASURES IN TIMES OF COVID

Image by [Neirfy](#) from Pexels

Poslední prázdninový den spatřilo světlo světa přelomové rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 63/2023-71, v jehož důsledku se otevřela cesta k náhradě škody za krizová opatření během pandemie COVID-19. V daném případě došlo vydáním krizových opatření k omezení či zákazu maloobchodního prodeje, čímž měl žalobkyni ujít zisk.

Nejvyšší soud zdůraznil, že z ustanovení § 36 odst. 1 krizového zákona vyplývá, že za škodu vzniklou v příčinné souvislosti s krizovým opatřením odpovídá stát bez zřetele na zavinění, a to již v důsledku přijetí těchto opatření (tzv. objektivní odpovědnost), přičemž se v daném okamžiku může jednat o opatření zcela zákonné a legitimní. Tato speciální odpovědnost je založena na současném splnění tří předpokladů, jimiž jsou 1. provedení krizového opatření, 2. vznik škody a 3. příčinná souvislost mezi krizovým opatřením a vznikem škody.

On the last day of the summer break, a groundbreaking decision of the Supreme Court, Case No. 30 Cdo 63/2023-71, opened the way to compensation for damages caused by crisis measures during the COVID-19 pandemic.

The Supreme Court emphasised that it follows from the provisions of section 36(1) of the Crisis Act that the State is liable for damage caused by a crisis measure, irrespective of fault, as a result of the adoption of the measure (so-called strict liability), and that the measure may be perfectly lawful and legitimate at the time. This special liability is based on the simultaneous fulfilment of three prerequisites, namely (1) the implementation of the crisis measure, (2) the occurrence of damage and (3) a causal link between the crisis measure and the occurrence of damage.

Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí zcela vyvrátil argumentaci nižších soudů, které stanovily dodatečné podmínky pro vznik nároku na náhradu škody. Předně Nejvyšší soud vyvrátil úvahu odvolacího soudu o tom, že stát odpovídá jen za škodu způsobenou krizovými opatřeními individuální povahy, neboť toto omezení nemá oporu v zákoně a nelze jej dovodit ani jiným způsobem.

Stěžejní pasáží rozhodnutí je výklad pojmu „provedení krizového opatření“. Optikou nižších soudních instancí totiž samotné vydání krizového opatření vládou nelze považovat za jeho provedení ve smyslu § 36 odst. 1 krizového zákona, čímž soudy stanovily další dodatečnou podmínku pro uplatnění nároku. Dovolací soud uvedl, že okamžik provedení krizových opatření je třeba posoudit podle konkrétních okolností věci, neboť krizová opatření mohou zahrnovat různorodou skupinu předem víceméně nedeterminovaných aktivit a nelze tak omezit odpovědnost státu jen na ta krizová opatření, která stát sám provede (např. zboření domu). Dovedení názoru odvolacího soudu ad absurdum by znamenalo, že ten prodejce, který by krizové opatření nerespektoval a proti kterému by muselo být krizové opatření „provedeno“ za použití síly, například orgány policie, by v souladu s úvahou odvolacího soudu nárok na náhradu škody podle § 36 odst. 1 krizového zákona měl, zatímco žalobkyně, která jednala právně souladně, by jej mít neměla. V poměrech projednávaného případu tak provedení krizového opatření nastalo dnem, který je v každém jednotlivém krizovém opatření uveden, neboť od něj získala daná opatření potenciál způsobit žalobkyni škodu.

Za nesprávné označil Nejvyšší soud též úvahy odvolacího soudu o tom, že stát nemůže nést odpovědnost za újmu způsobenou krizovými opatřeními, která jsou svojí povahou produktem legislativní činnosti. Zákonodárci totiž nic nebrání v tom, aby na sebe stát dobrovolně přijal povinnost k náhradě škody způsobené různou činností orgánů výkonu veřejné moci, včetně výkonu činnosti legislativní, jak se tomu stalo právě v § 36 odst. 1 krizového zákona.

Nejvyšší soud se však nemohl vyjádřit k otázce, zda má žalobkyně právo na náhradu ušlého zisku jako jedné z forem náhrady škody. Soud prvního stupně totiž dospěl k závěru, že daný nárok nemá a odvolací soud se k této otázce nevyjádřil, čímž znemožnil Nejvyššímu soudu aby se k ní vyslovil již nyní. V otázce výše škody soud prvního stupně taktéž nevedl žádné dokazování pro nadbytečnost a stejně tak se jí nezabýval ani odvolací soud. Je tak velmi pravděpodobné, že případ opět skončí u dovolacího soudu.

In its decision, the Supreme Court completely refuted the reasoning of the lower courts, which had laid down additional conditions for the establishment of a claim for compensation. First of all, the Supreme Court refuted the Court of Appeal's reasoning that the State is liable only for damage caused by crisis measures of an individual nature, as this limitation is not supported by the law and cannot be deduced in any other way.

A key passage of the decision is the interpretation of the concept of 'implementation of a crisis measure'. According to the lower courts' optics, the mere enactment of a crisis measure by the government cannot be considered to be its implementation within the meaning of section 36(1) of the Crisis Act, thereby imposing an additional condition for the claim. The Supreme Court stated that the moment of implementation of the crisis measures must be considered according to the specific circumstances of the case, since crisis measures may involve a diverse group of activities that are more or less indeterminate in advance, and the State's liability cannot be limited to those crisis measures that the State itself undertakes (e.g. demolition of a house). To take the Court of Appeal's view ad absurdum would mean that a vendor who did not comply with a crisis measure and against whom the crisis measure had to be 'executed' by force, for example by the police, would, in accordance with the Court of Appeal's reasoning, be entitled to compensation under section 36(1) of the Crisis Act, whereas an applicant who had acted lawfully would not. Thus, in the circumstances of the present case, the implementation of the crisis measure occurred on the date specified in each individual crisis measure, since that is the date on which the measures in question acquired the potential to cause the applicant damage.

The Supreme Court also rejected the Court of Appeal's reasoning that the State cannot be held liable for damage caused by crisis measures which are, by their nature, the product of legislative action. There is nothing to prevent the legislator from voluntarily assuming the State's obligation to compensate for damage caused by various activities of public authorities, including legislative activities, as is the case in section 36(1) of the Crisis Act.

However, the Supreme Court could not comment on the question of whether the applicant was entitled to compensation for loss of profit as a form of damages. The Court of First Instance concluded that it did not have the claim in question and the Court of Appeal did not comment on that question, thereby preventing the Supreme Court from commenting on it now.

On the question of the amount of damages, the Court of First Instance did not conduct an evidentiary hearing on the grounds of redundancy, nor did the Court of Appeal deal with it. It is therefore very likely that the case will end up in the Supreme Court again.

DIGITALIZACE PRŮKAZŮ REGISTRŮ

Vláda na konci září předložila návrh novely zákona č. 12/2020 Sb., o právu na digitální služby. Novela, kterou nyní posuzuje poslanecká sněmovna, by měla do tuzemské právní úpravy zanést právo k získání digitálního stejnopisu průkazu-veřejné listiny sloužící k prokázání totožnosti nebo jiné skutečnosti, tj. kupř. občanský nebo řidičský průkaz.

Stejnopis nebude možné vydat bez existence fyzického dokladu – tento nicméně nebude nutné mít neustále při sobě. Přístup k stejnopisům má být zajištěn prostřednictvím aplikace eDoklady, jejímž poskytovatelem bude Digitální a informační agentura.

Poslanecká sněmovna nicméně již schválila vládní návrh také další novely věnující se digitalizaci. Touto novelou se mění některé zákony v souvislosti s elektronizací vybraných agend. Novela tak kupř. upouští od používání legislativních materiálů v listinné podobě, vypouští možnost vyžádat si listinnou podobu Sbírký zákonů a mezinárodních smluv na kontaktním místě veřejné správy. Dílčí změny se týkají rovněž zákona o petičním právu, kdy nástroj pro sestavování elektronických petic bude přístupný prostřednictvím portálu veřejné správy. Portál bude rovněž spravovat Digitální a informační agentura. Novela rovněž počítá s postupným spouštěním elektronického systému pro tvorbu právních předpisů (e-Legislativa) a důvodová zpráva k novele rovněž upozorňuje na spouštění elektronické Sbírký zákonů a mezinárodních smluv (e-Sbírka).

DIGITISATION OF LICENCES AND REGISTERS

At the end of September, the government submitted a draft amendment to Act No. 12/2020 Coll. on the right to digital services. The amendment, which is now being considered by the Chamber of Deputies, would introduce into domestic legislation the right to obtain a digital copy of a card – a public document used to prove identity or other facts, e.g. an ID or driving licence.

It will not be possible to issue a duplicate without a physical document – however, it will not be necessary to carry it at all times. Access to the copies is to be provided through the eDocuments application, which will be provided by the Digital and Information Agency.

However, the Chamber of Deputies has already approved the government's proposal for other amendments on digitisation. This amendment amends certain laws related to the digitisation of selected agendas. For example, the amendment abolishes the use of legislative materials in paper form and the possibility to request a paper form of the Collection of Laws and International Treaties from the public administration contact point. Partial changes also concern the Law on the Right to Petition, where the tool for drawing up electronic petitions will be accessible via the public administration portal. The portal will also be managed by the Digital and Information Agency. The amendment also plans for the gradual launch of the electronic system for drafting legislation (e-Legislation) and the explanatory memorandum to the amendment also refers to the launch of the electronic Collection of Laws and International Treaties (e-Collection).

Image by [StockSnap](#) from Pexels

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI Z PROVOZU VOZIDLA

VEHICLE LIABILITY INSURANCE

Image by Sasirin Pamai from pixabay

Prvním čtením v poslanecké sněmovně prošel návrh zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla. Návrh zákona je výsledkem transpozice směrnice Evropské unie a vzhledem k rozsahu změn, které přináší, je tato problematika zpracována ve zcela novém zákoně.

The first reading of the bill on motor vehicle liability insurance has been passed in the Chamber of Deputies. The draft law is the result of the transposition of a European Union directive and due to the extent of the changes it brings this issue will be dealt with by a completely new law.

Za vozidla podléhající povinnosti pojištění odpovědnosti budou nově označena jakákoliv vozidla poháněná mechanickým pohonem, jehož maximální rychlost je i) vyšší než 25 km/h, nebo ii) vyšší než 14 km/h a zároveň jeho provozní hmotnost větší než 25 kg, a dále přípojná vozidla. Povinnost zároveň nově dopadne na elektrické koloběžky či segwaye, přičemž výjimku tvoří elektrokola či zahradní traktory v případě pohybu na soukromém pozemku.

Povinnost zajistit pojištění odpovědnosti za újmu vzniklou provozem vozidla bude mít nově provozovatel tohoto vozidla, tedy faktický provozovatel. Podpůrně se však stanoví vyvratitelná domněnka, že provozovatelem je osoba, která je v registru silničních vozidel zapsána jako vlastník tohoto vozidla.

Minimální limit pojistného plnění při újmě na zdraví nebo vzniklé usmrcením se stanoví na 50 mil. Kč na každého poškozeného a limit pojistného plnění při škodě na majetku musí odpovídat nejméně 50 mil. Kč na jednu škodní událost bez ohledu na počet poškozených.

Zelené karty, jakožto doklad pojištění odpovědnosti při provozu vozidla na území České republiky, nahradí s účinností od 1. 7. 2024 on-line evidence pojištění, kterou Policie ČR použije pro kontrolu pojištění odpovědnosti při provozu tuzemského vozidla, nicméně pro cesty do zahraničí bude zelená karta nadále potřeba. Ostatní ustanovení návrhu zákona by měla nabýt účinnosti dnem 23. 12. 2023.

Any mechanically propelled vehicle whose maximum speed is (i) more than 25 km/h or (ii) more than 14 km/h and whose operating weight is more than 25 kg, as well as trailers, will be newly designated as vehicles subject to liability insurance. Electric scooters or segways will also be subject to the new obligation, with the exception of electric bicycles or garden tractors when on private land.

The operator of the vehicle, i.e. the actual operator, will now be required to take out liability insurance for damage caused by the operation of the vehicle. However, in the alternative, a rebuttable presumption is established that the operator is the person who is registered as the owner of the vehicle in the road vehicle register.

The minimum limit of the insurance benefit for personal injury or death is set at CZK 50 million for each victim, and the limit of an insurance benefit for damage to property shall be at least CZK 50 million per incident regardless of the number of victims.

Green cards, as a proof of liability insurance for the operation of a vehicle in the Czech Republic, will replace the online insurance register used by the Police of the Czech Republic to check liability insurance for the operation of a domestic vehicle, effective from 1 July 2024; however, a green card will still be required for trips abroad. The other provisions of the draft law should come into force on 23 December 2023.

HROMADNÉ ŽALOBY V ČESKÉM PRÁVNÍM ŘÁDU

CLASS ACTIONS IN THE CZECH LEGAL SYSTEM

Vláda dne 16. 8. 2023 na svém jednání schválila návrh zákona, který by měl do českého právního řádu transponovat směrnici Evropského parlamentu a rady týkající se zástupných žalob na ochranu kolektivních zájmů spotřebitelů.

At its meeting on 16 August 2023, the Government approved a draft law that would transpose the Directive of the European Parliament and of the Council on class action lawsuits for the protection of consumers' collective interests into Czech law.

Žalobcem v takovém řízení může být dle návrhu pouze právnická osoba, která je zapsána do seznamu oprávněných osob dle zákona o ochraně spotřebitele (například dTest nebo Sdružení českých spotřebitelů). Tyto právnické osoby pak mohou v určitých typech sporů, ve kterých jsou na straně poškozených spotřebitelé, uplatňovat kolektivně práva konkrétních poškozených.

According to the proposal, the plaintiff in such proceedings can only be a legal entity that is registered in the list of authorised persons under the Consumer Protection Act (e.g. dTest or the Association of Czech Consumers). These legal entities can then collectively assert the rights of specific victims in certain types of disputes in which consumers are the victims.

Podle některých poslanců však takováto podoba návrhu zákona není dostatečná a nebude funkční a pravděpodobně bude v rámci projednání v poslanecké sněmovně dostávat spoustu doplňujících a pozměňovacích návrhů. Neočekává se, že by nový zákon byl schválen ještě letos.

However, according to some MPs, this form of the bill is not sufficient and will not be functional, and it is likely to receive many additional and amending proposals during its discussion in the Chamber of Deputies. The new law is not expected to be passed this year.

Image by RDNE Stock from Pexels

NOVELA ZÁKONA O SOUDECH A SOUDCÍCH

AMENDMENT TO THE COURTS AND JUDGES ACT

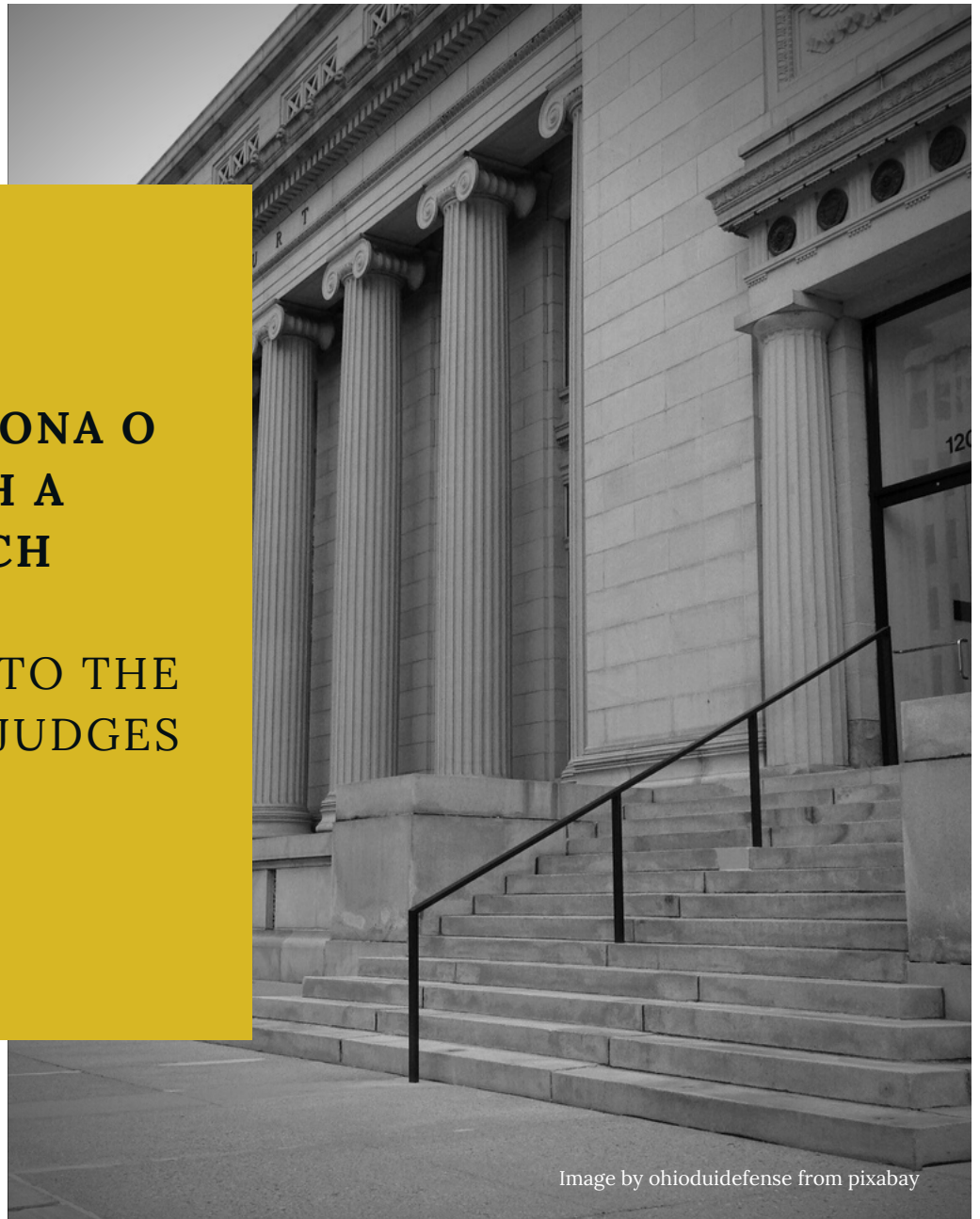

Image by ohioduifense from pixabay

V reakci na praktické komplikace spojené s účastí laických přísedících v soudním rozhodování, jako jsou například nepřiměřeně dlouhá soudní řízení nebo složité sestavování senátů, odeslalo Ministerstvo spravedlnosti 29. září vládě ke schválení novelu zákona o soudech a soudcích, která má za cíl zefektivnit soudní rozhodování, na kterém se podílí přísedící.

Na základě novely by mělo dojít k omezení účasti laických přísedících na případy, kdy je to důvodné s ohledem na aplikační praxi. Při rozhodování soudů v pracovněprávních sporech a v trestních řízeních před okresními soudy má být od laického prvku zcela upuštěno.

Dle náměstka ministra spravedlnosti by tak ušetřené finanční prostředky v řádech jednotek milionů korun mohly být použity na zvýšení paušálních náhrad přísedících či na jejich vzdělávání. Navržená změna právní úpravy by měla nabýt účinnosti 1. ledna příštího roku.

In response to practical complications associated with the participation of lay judges in judicial decision-making, such as excessively long court proceedings or complex panel composition, the Ministry of Justice sent an amendment to the Courts and Judges Act to the Government for approval on 29 September, which aims to streamline judicial decision-making involving lay judges.

Under the amendment, the participation of lay judges should be limited to cases where it is justified in view of the application practice. The lay element is to be completely dispensed with in the decision-making of courts in labour disputes and in criminal proceedings before district courts.

According to the Deputy Minister of Justice, the funds saved could be used to increase the flat-rate compensation of lay judges or for their education. The proposed change to the legislation should come into force on 1 January next year.

ZDANĚNÍ NADNÁRODNÍCH FIREM

Dne 20. září doporučil Rozpočtový výbor Poslanecké sněmovně schválení vládního návrhu zákona o dorovnávacích daních pro velké nadnárodní skupiny a velké vnitrostátní skupiny. Návrh zákona má za cíl zabránit přesouvání zisků do daňových rájů v důsledku umístění sídla velkých skupin v cizím státě.

Zákon, který by měl nabýt účinnosti poslední den letošního roku, vychází z evropské směrnice o pravidlech globálního zdanění, jejímž cílem je zastavit soutěž mezi jednotlivými státy týkající se různých sazeb daní z příjmů právnických osob tím, že bude zavedena jednotná minimální daňová sazba ve výši 15 %. Jednotlivé státy mají následně možnost uplatnit svou vnitrostátní dorovnávací daň, čehož Česká republika využila.

Zákon tak zavede do českého daňového systému dvě nové přímé daně – přiřazovanou dorovnávací daň a českou dorovnávací daň. Nové daňové povinnosti tak dopadnou na velké nadnárodní i vnitrostátní společnosti, které měly ve dvou z posledních čtyř let konsolidované výnosy nejméně 750 milionů eur (zhruba osmnáct miliard korun) a které působí i na českém trhu.

TAXATION OF MULTINATIONAL COMPANIES

On 20 September, the Budget Committee recommended to the Chamber of Deputies the approval of the government's draft law on the tax equalisation for large multinational groups and large domestic groups. The bill aims to prevent the shifting of profits to tax havens due to the location of the headquarters of large groups in a foreign country.

The law, which should come into force on the last day of this year, is based on the European directive on global taxation rules, which aims to stop competition between countries with different corporate tax rates by introducing a uniform minimum tax rate of 15%. Individual states then have the option of applying their national top-up tax, which the Czech Republic has taken advantage of.

The Act will thus introduce two new direct taxes into the Czech tax system - the imputed top-up tax and the Czech top-up tax. The new tax obligations will thus fall on large multinational and domestic companies which had consolidated revenues of at least EUR 750 million (approximately CZK 18 billion) in two of the last four years and which also operate on the Czech market.

Image by studioroman from Pexels

VYBRANÁ DŮLEŽITÁ SOUDNÍ ROZHODNUTÍ

SELECTED IMPORTANT CASE LAW

Rozhodnutí o nákladech řízení při zrušení a vypořádání spoluvlastnictví: Stanovisko pléna Ústavního soudu, sp. zn. Pl. ÚS-st 59/23

Ústavní soud přistoupil ke sjednocovacímu stanovisku v otázce náhrady nákladů řízení v řízení o zrušení a vypořádání spoluvlastnictví, neboť rozhodovací praxe Ústavního soudu je v této otázce nejednotná, když dva z šesti nálezu věnující se této problematice odporují nálezům zbývajícím.

Ústavní soud dospěl k závěru, že při rozhodování o nákladech tohoto typu řízení se jako nejvhodnější jeví přiměřený postup podle § 142 odst. 2 o. s. ř. Obecné soudy by měly zpravidla posoudit úspěch každého z účastníků zásadně jako částečný a vyslovit, že žádný z nich nemá na náhradu nákladů právo. Při rozhodování o způsobu vypořádání zrušovaného spoluvlastnictví není totiž soud vázán návrhy účastníků, přičemž každý z nich je v procesní pozici žalobce i žalovaného, nehledě na to, kdo řízení inicioval. Účastníci řízení zároveň odcházejí z řízení zásadně s toutéž majetkovou hodnotou, se kterou do něj vstoupily a úspěch ve věci je z majetkového hlediska srovnatelný. Majetková ztráta se tak de facto podepíše pouze ve vynaložených nákladech na dané řízení.

V odůvodněných (a spíše výjimečných) případech pak lze některému z účastníků přiznat právo na náhradu nákladů zcela, např. v případech, kdy jde o obstrukční chování některého ze spoluvlastníků, nezáměr o konstruktivní vyřešení věci nebo šikanózní výkon práva; soud také může zohlednit, zda jde o řízení nalézací či odvolací. Šikanózním jednáním však není sama o sobě okolnost, že některý (nebo každý) ze spoluvlastníků navrhuje přikázání spoluvlastněného majetku do svého výlučného vlastnictví.

Decision on the Costs of Proceedings for the Dissolution and Settlement of Joint Ownership: Opinion of the Full Court of the Constitutional Court, Case No. ÚS-st 59/23

The Constitutional Court has adopted a unifying position on the issue of compensation of costs in proceedings for the dissolution and settlement of joint ownership, as the decision-making practice of the Constitutional Court is inconsistent on this issue, as two of the six rulings dealing with this issue contradict the other rulings.

The Constitutional Court has concluded that when deciding on the costs of this type of proceedings, the most appropriate procedure seems to be the one under Article 142(2) of the Civil Procedure Code and the courts should, as a rule, assess the success of each of the parties as partial and declare that none of them is entitled to compensation for costs. In deciding how to settle the joint ownership, the court is not bound by the parties' proposals, each of whom is in the procedural position of both the claimant and the defendant, irrespective of who initiated the proceedings. At the same time, the parties to the proceedings leave the proceedings with, in principle, the same value of the property with which they entered into the proceedings, and their success in the case is comparable from the economic point of view. The loss of property is thus de facto reflected only in the costs incurred in the proceedings.

In justified (and rather exceptional) cases, one of the parties may then be awarded the right to recover costs in full, e.g. in cases of obstructive behaviour by one of the co-owners, lack of interest in a constructive settlement or a bullying exercise of the right; the court may also take into consideration whether the proceedings are first instance or appeal proceedings. However, the fact that one (or each) of the co-owners proposes that the co-owned property be transferred to their exclusive ownership is not in itself bullying behaviour.

VYBRANÁ DŮLEŽITÁ SOUDNÍ ROZHODNUTÍ

SELECTED IMPORTANT CASE LAW

Doručování správním orgánem do datové schránky v případě přestupku

Nejvyšší správní soud se v rozsudku č.j. 8 As 19/2023-31 zabýval otázkou doručování rozhodnutí v případě spáchání přestupku fyzickou osobou dle zákona o silničním provozu. Pachateli bylo rozhodnutí o přestupku (zakrytí registrační značky) doručeno poštou, neboť jakožto fyzická osoba neměl zřízenou datovou schránku. S tímto postupem však pachatel nesouhlasil, neboť dle jeho názoru přestupek spáchal během výkonu své podnikatelské činnosti (živnost na silniční motorovou dopravu) a rozhodnutí mu tak mělo být doručeno do datové schránky podnikající fyzické osoby.

Problematika doručování dle typu datové schránky není řešena na zákonné úrovni a její řešení je tak ponecháno na judikatuře. Soud upozorňuje, že skutečnost, zda se jedná o přestupek fyzické či podnikající fyzické osoby stanoví zákon, přičemž tímto rozlišením se následně řídí též procesní otázky, včetně doručování. Jiný přístup by byl značně problematický, neboť správní orgány by byly nuceny provádět složité dokazování o tom, zda byl konkrétní přestupek spáchán v souvislosti s podnikáním či nikoliv, a až na základě tohoto posouzení by mohlo dojít k doručování.

Nejvyšší správní soud se tak s tvrzením pachatele neztotožnil, neboť daného přestupku se dle zákona o silničním provozu mohla dopustit pouze fyzická osoba, a proto by bylo doručení do datové schránky podnikající fyzické osoby považováno za nesprávný procesní postup.

Service of process by the administrative authority to the data box in the case of an offense

The Supreme Administrative Court, in its judgement no. 8 As 19/2023-31, dealt with the issue of delivering decisions in the case of an offense committed by a natural person under the Road Traffic Act. The offender was served with the decision on the offence (obscuring a registration plate) by post, as he was a natural person and did not have a registered data box. However, the offender disagreed with this procedure, since, in his opinion, the offense was committed during the course of his business activities (road motor transport business), and the decision should have been delivered to his data box as an entrepreneurial natural person.

The issue of service of process according to the type of data box is not dealt with at the statutory level and its solution is thus left to case law. The Court points out that the question of whether an offense is committed by a natural person or an entrepreneurial natural person is determined by law, and this distinction is then also used to determine procedural issues, including service of process. A different approach would be highly problematic, as the administrative authorities would be forced to carry out complex evidentiary proceedings to determine whether or not a particular offence was committed in connection with a business and only on the basis of that assessment could service be effected.

The Supreme Administrative Court thus disagreed with the offender's argument, as the offense in question could only have been committed by a natural person under the Road Traffic Act, and therefore delivery to the data box of an entrepreneurial natural person would be an incorrect form of service.

VYBRANÁ DŮLEŽITÁ SOUDNÍ ROZHODNUTÍ

SELECTED IMPORTANT CASE LAW

Daňová uznatelnost nákladů na vnitroskupinové služby: Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 5. 2023, sp. zn. 10 Afs 93/2021

V dané věci se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou daňové uznatelnosti výdajů na služby poskytované společnosti ze strany dalších společností, které byly součástí stejné skupiny. Konkrétně se jednalo o tři skupiny služeb, a to na poradenské služby pro výrobu, na podpůrné služby a na služby související s refinancováním úvěru. Správce daně výdaje na tyto služby neuznal. NSS se společnosti zastal a vyhověl jejím námitkám, nicméně pouze těm, které se týkaly poradenských služeb pro výrobu.

NSS u těchto služeb (tj. poradenských služeb pro výrobu) uvedl, že správce daně rozhodl nezákonně, když zejm. vyžadoval, aby společnost prokázala, že jen díky poskytnutým službám dosáhla úspor a vzrostla jí výroba. NSS dále označil za nepřiměřený požadavek správce, aby společnost konkrétně označila každou jednotlivou „výrobní radu“ a přesně vyčíslila její ekonomický přínos, z něhož by měla být vypočtena odměna. Současně NSS připomněl, že podmínkou uznání nákladů je, že bezprostředně souvisejí s podnikatelskou činností, jsou přiměřené a mezi jejich vynaložením a očekávanými příjmy existuje přímý vztah, přičemž mezi výdaji a příjmy nutně nemusí existovat vztah přímé úměry, musí se však jednat o výdaje za tímto účelem vynaložené.

Co se však týče nákladů na služby související s refinancováním úvěru a na podpůrné služby, zde NSS dal za pravdu správci daně, když uvedl, že se společnosti nepodařilo dostatečně prokázat konkrétní rozsah a obsah služeb, včetně konkrétních smluv, výstupů služeb či alokačního klíče.

Předmětné rozhodnutí se všem třem skupinám služeb podrobně věnuje, a i když míří na konkrétní případ, lze závěry NSS použít jak v budoucích argumentacích vůči správci daně, tak v interní přípravě řádného rozsahu samotných podkladů, které má společnost k dispozici.

Tax deductibility of costs for intra-group services: judgment of the Supreme Administrative Court of 16 May 2023, Case No. 10 Afs 93/2021

In the cited case, the Supreme Administrative Court dealt with the question of tax deductibility of expenses for services provided to a company by other companies which were part of the same group. Specifically, three groups of services were involved, namely consultancy services for production, support services and services related to the refinancing of a loan. The tax authorities did not recognise the expenditure on these services. The SAC sided with the company and upheld its objections, but only as to those relating to the production consultancy services.

The SAC held that the tax authorities had made an unlawful decision with regard to these services (i.e. consultancy services for production), in particular by requiring the company to prove that it had achieved savings and increased production only thanks to the services provided. The SAC also found unreasonable the authorities' requirement that the company specifically identify each individual 'production advice' and quantify its exact economic benefit by which the remuneration should be calculated. At the same time, the SAC recalled that the conditions for the recognition of costs are that they are directly related to the business activity, that they are reasonable and that there is a direct relationship between the expenditure and the expected income, while there is not necessarily a directly proportional relationship between the expenditure and the income, but it must be an expenditure incurred for that purpose.

However, with regard to the costs of the loan refinancing and support services, the SAC agreed with the tax authority when it stated that the company had failed to provide sufficient evidence of the specific scope and content of the services, including specific contracts, service outputs or allocation key.

The decision in question addresses all three groups of services in detail and, although it is case-specific, the conclusions of the SAC can be applied both in future arguments against the tax authority and in the internal preparation of the proper scope of the actual documentation available to the company.

VYBRANÁ DŮLEŽITÁ SOUDNÍ ROZHODNUTÍ

SELECTED IMPORTANT CASE LAW

Včasnost uplatnění námitky podjatosti rozhodce

Zákonná úprava stanoví rozhodci oznamovací povinnost sdělit stranám řízení všechny okolnosti, které by mohly vzbudit oprávněné pochybnosti o jeho nepodjatosti a pro něž by mohl být rozhodce z řízení vyloučen. V daném případě však rozhodce dané skutečnosti sdělil pouze rozhodčímu soudu, a nikoliv též stranám rozhodčího řízení. Oznámení bylo následně založeno pouze do rozhodčího spisu.

Žalobce se následně domáhal zrušení rozhodčího nálezu, přičemž soud prvního stupně svým rozhodnutím žalobci vyhověl, když rozhodčí nález zrušil. Soud odvolací však rozhodnutí prvního stupně změnil tak, že žalobu zamítl. Dle jeho názoru byla námitka podjatosti uplatněna opožděně, neboť nebyla učiněna nejpozději před jednáním ve věci samé, jak vyžaduje zákonná úprava, ačkoliv žalobce mohl informace pro uplatnění námitky podjatosti zjistit již před zahájením jednání, a to např. z oznámení rozhodce založeném ve spisu, či z internetové prezentace kanceláře.

Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí sp. zn. 23 Cdo 2193/2022 vyslovil svůj nesouhlas s názorem odvolacího soudu, když posouzení toho, zda strana mohla takový důvod v rozhodčím řízení uplatnit, v sobě zahrnuje nutně zjištění o vědomosti strany o okolnostech nasvědčujících o vyloučení rozhodce (tedy zda strana o těchto okolnostech věděla, či mohla vědět). S ohledem na zákonnou oznamovací povinnost rozhodce tak účastník rozhodčího řízení racionálně spoléhá na to, že ze strany rozhodce (či rozhodčího soudu) mu budou sděleny všechny informace, podle nichž může vyhodnotit, zda vztah rozhodce k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům představuje důvod pro uplatnění námitky proti rozhodci. Vzhledem k právní úpravě oznamovací povinnosti nelze klást k tíži účastníků rozhodčího řízení skutečnost, že tyto informace aktivně nezjišťovali a závěr o opožděnosti námitky podjatosti byl shledán jako nesprávný.

Timeliness of submission of an objection of bias of the arbitrator

The statutory regulation provides for the arbitrator's obligation to notify the parties to the proceedings of any circumstances that could raise legitimate doubts about his or her impartiality and for which the arbitrator could be excluded from the proceedings. In the present case, however, the arbitrator communicated the facts in question only to the arbitral tribunal and not also to the parties to the arbitration proceedings. The notification was then placed only in the arbitration file.

The plaintiff claimed the annulment of the arbitral decision, and the Court of First Instance granted the claimant's request by annulling the arbitral decision. However, the Court of Appeal reversed the decision of the first instance by dismissing the action. In its view, the plea of bias was untimely, since it was not made at the latest before the hearing on the merits, as required by the law, although the applicant could have found out the information for the plea of bias before the hearing, e.g. from the arbitrator's notice on file or from the firm's website.

The Supreme Court, in its decision in Case No. 23 Cdo 2193/2022, expressed its disagreement with the Court of Appeal's view that the assessment of whether a party could have raised such an objection in the arbitration proceedings necessarily involves a determination of the party's knowledge of the circumstances suggesting that the arbitrator should be disqualified (i.e. whether the party knew or could have known of those circumstances). Thus, in light of the arbitrator's statutory duty to notify, a party to an arbitration rationally relies on the arbitrator (or the arbitral tribunal) to provide it with all the information by which it can assess whether the arbitrator's relationship to the case, the parties or their representatives constitutes grounds for objecting to the arbitrator. In view of the legal regulation of the obligation to notify, the party to the arbitration cannot be blamed for not actively seeking such information and so the conclusion that the objection of bias was belated was found to be incorrect.

FORLEX s.r.o., advokátní
kancelář / attorneys-at-law

IČO / ID NO: 042 75 705

www.forlex.cz

OSTRAVA

Poděbradova 2738/16

702 00 Ostrava

Tel. +420 596 110 300

BRNO

Jana Babáka 2733/11

612 00 Brno

Tel. +420 530 506 205